

Streszczenie pracy doktorskiej lek. dent. Agnieszki Zapaly-Pośpiech pt. „Ocena skuteczności diagnostyki cytologicznej w rozpoznawaniu raka błony śluzowej jamy ustnej”

Nowotwory złośliwe głowy i szyi stanowią 8%, a rak jamy ustnej 2% wszystkich nowotworów złośliwych. Czynnikiem mającym wpływ na wynik leczenia raka błony śluzowej jamy ustnej jest wczesne rozpoznanie nowotworu. Podstawowym badaniem zmian jest badanie kliniczne i ocena histologiczna pobranego wycinka. Stosuje się również diagnostykę cytologiczną do której zaliczamy biopsję szczoteczkową.

Celem pracy było określenie skuteczności biopsji szczoteczkowej oraz ocena przydatności w wykrywaniu nowotworów błony śluzowej jamy ustnej, porównanie czułości i swoistości metody cytologicznej w odniesieniu do badania histopatologicznego jako badania ostatecznego, decydującego o rozpoznaniu.

W analizowanym materiale czułość badania cytologicznego w rozpoznawaniu nowotworów złośliwych osiągnęła wartość 86,67%, a swoistość 100%, czułość w rozpoznawaniu raka płaskonabłonkowego- 85,72%.

Stwierdzono, że badanie cytologiczne pobrane drogą biopsji szczoteczkowej jest prostą, nieinwazyjną procedurą diagnostyczną przydatną we wczesnym rozpoznawaniu raka jamy ustnej, możliwą do przeprowadzenia w warunkach przychodni stomatologicznej, jednak mimo wysokiej czułości i swoistości w rozpoznawaniu raka płaskonabłonkowego błony śluzowej jamy ustnej, badanie cytologiczne w każdym przypadku wymaga korelacji z wynikiem badania histopatologicznego wycinka, który jest podstawą rozpoznania.

Streszczenie w języku angielskim

Malignant tumours of the head and neck region account for 8%, and oral cancer for 2% of all malignancies.

Early diagnosis of the tumour is considered to be the factor which directly influences the results of treatment of patients with oral cancer. It also depends on efficacy of the used diagnostic methods. The basic procedure in evaluation of pathological lesions of the oral cavity is, apart from clinical examination, histological assessment of biopsy specimen and also cytological diagnostics by oral brush biopsy.

The aim of the thesis was to evaluate the efficacy of cytological examination and usefulness of cytological methods in diagnostics of oral mucosa neoplasms, comparison of sensitivity and specificity of cytology in relation to histological examination as a final procedure.

In the analysed group, sensitivity of cytology in diagnostics of malignant tumours reached 86,67% and specificity 100%, sensitivity in diagnostics of SCC was 85,72%.

The following conclusions were presented: cytological examination obtained by OBB is a simple, non-invasive diagnostic procedure useful in the early stages of oral cancer, feasible in general dental practice. Despite high sensitivity and specificity in diagnostics of oral SCC, cytological examination, in every case, requires correlation with histological examination of the biopsy specimen, which is the basis for the final tumour diagnostics and treatment planning